

LA SĂRBĂTOAREA ZILEI NAȚIONALE

După aproape două decenii de nou curs pe care l-a luat istoria României, relația național-european începe să-și contureze mai limpede, mai adecvat timpului înțelesurile. Conștientizăm mai aproape de adevăr locul și rolul nostru în Europa, conturul european al civilizației și spiritualității românești. Din această perspectivă, mândria apartenenței la spațiul geografic în care ne-am născut, la limba vorbită, la istoria parcursă își regăsește motivația firească, umană.

De aici și nevoia, resimțită tot mai pregnant, de a reîmprospăta sărbătorirea Zilei Naționale a României cu semnificația ei inițială, patriotică. Dar nu un patriotism declamatoriu, festivist, găunos, de circumstanță, ci un patriotism cu rădăcinile în simțirea noastră, așa cum l-au perceput și manifestat generațiile înfăptuitoare ale Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918.

Căutând argumente în sprijinul ideii în mărturiile timpului, le-am descoperit, cu o bucurie lăuntrică legitimă, în scrisul concetățeanului nostru de altădată, romancierul și cărturarul Duiliu Zamfirescu, în presa focșăneană a timpului.

Restituindu-le prezentului, devin argumente suficiente pentru a înțelege de ce, în toamna anului 1990, Parlamentul României, într-o atmosferă entuziastă, firească noului drum pe care pășise Țara, a consfințit, prin votul său, drept Zi Națională a României, Ziua de 1 Decembrie.

Într-o carte poștală, expediată fiului său Alexandru, la 30 august 1916, aflat pe front, Duiliu Zamfirescu se mărturisea: „Am cea mai mare încredere că-ți vei face dataoria cu vârf și îndesat și că te voi revedea, poate chiar în Transilvania, devenită România Mare. Vei fi contribuit să aduci la îndeplinire visul meu de 40 de ani, acela pe care l-am visat pentru tine, când încă nu te aveam și pe care l-am scris în toate romanele mele”.

Trăind evenimentele anilor 1916 – 1918 cu același adânc sentiment patriotic al momentului, înțelegând patriotismul nu ca o prejudecată vătămătoare, ci ca o însușire a sufletului omenesc, în câteva rânduri așternute pe hârtie în vara anului 1918, Duiliu Zamfirescu asemuia această însușire „ca o ramură a unui copac pe care ar fi altoite toate roadele pământului” și motiva: „Toți oamenii se nasc, cresc se reproduc și mor. În aceasta toți oamenii sunt egali. Dar nu toți oamenii se nasc pe același punct al globului și nu cresc în aceeași limbă, cu aceeași religie, îmbrăcați la fel, mâncând la fel, cântând la fel. Fiecare se naște la umbra unui copac, pe malul unei ape, într-un staul sau într-un palat, care nu sunt la fel cu apa, copacul, târla sau palatul altor oameni.

Ei bine, umbra copacului sub care s-a născut i se pare mai frumoasă decât umbra tuturor copacilor din lume; graiul în care a rostit primul cuvânt i se pare mai dulce ca toate celelalte; laptele de acasă mai bun, minteanul mai frumos; fluierul mai tainic.

Pentru un vrâncean nu există spectacol mai fermecător decât fânețele de flori de la Tulnici sau clocotul apei de la gherdapurile Putnei sau năframele nevestelor de la Nereju.

Acestea nu sunt judecăți și nici prejudecăți – ci sunt impresii și simțiri care alcătuiesc **substratul național** (s.n.) al fiecărui suflet.

Pe acest substrat național și-au întemeiat apărarea țării toți domnii pământului, Mușatinii și Basarabii, și tot pe el au clădit România modernă boierii Divanului ad-hoc, din care au ieșit Cuza, Negri, Kogălniceanu, adevărații fauri ai plugului și armiei românești.

Pe acest substrat s-a întemeiat Vodă Carol când a trecut Dunărea la 1877 și tot la el s-a gândit Regele Ferdinand când a pornit să desrobească românii subjugăți”.

Din această simțire românească a izvodit jertfa de viață și sânge a ostașului român căzut pe câmpurile de luptă ale Războiului de Întregire a Neamului din 1916 – 1918.

Pe acest substrat – liantul de voință și faptă – s-au întemeiat Proclamațiile din 28 martie 1918 – Unirea Basarabiei, 28 noiembrie 1918 – Unirea Bucovinei și 1 Decembrie 1918 – Unirea Transilvaniei cu Patria Mamă.

S-a împlinit atunci visarea tuturor generațiilor – Desăvârșirea Unității Naționale. Și pentru a sublinia înțelesurile perene ale acestui definitoriu moment istoric, simbolistica zilei de 1 Decembrie 1918, devenită Zi Națională a României, apelăm tot la mărturiile timpului.

„România Mare a fost plămădită de veacuri iar astăzi ea s-a realizat prin patriotismul tuturor, prin vitejia necontestată a soldatului român”, se scria în numărul din 8 decembrie 1918 al ziarului „Focșanii”.

„Unirea nu e opera unora ci a tuturor: cu inima, cu cuvântul, cu priceperea, cu avântul, cu sângele, cu tot ce am putut găsi mai bun în fiecare dintre noi, toți am reușit să readucem țara în hotarele ei cele vechi” („Focșanii”, 16 decembrie 1918).

„... Simțământul întregirii neamului l-a avut tot românul; unirea națională a fost idealul tuturor românilor, secole de gânduri și simțiri comune au pregătit acest ideal, urmărit cu atâta dor, credință și entuziasm” („Focșanii”, 3 martie 1918).

Sintetizând, ziua de 1 Decembrie 1918, devenită Ziua Națională a României, a topit în creuzetul său, deopotrivă, istoria, limba, credința, obiceiurile, tradiția, cultura, zbuciumul, lupta, împlinirea, speranța în mai binele zilei de mâine, certitudinea dăinuirii, într-un cuvânt – trecutul, prezentul și viitorul națiunii.

Se cade deci, să reaşezăm la temelia sărbătoririi Zilei Naționale a României, alături de bucuria obștească a momentului, simțământul nostru patriotic, ca însușire a sufletului nostru de prețuire adâncă a ceea ce înseamnă cuvântul „acasă”.